

DAVACI : Türkiye Barolar Birliği

VEKİLİ : Av. [REDACTED]
UETS adresi vardır.

DAVALI : Adalet Bakanlığı

VEKİLİ : Av. [REDACTED]
UETS adresi vardır.

DAVANIN KONUSU : 22/06/2022 tarih ve 31874 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görev Yapanlar ile Sigortalı Olarak Çalışanların Avukatlık Stajı Hakkında Yönetmeliğin tamamının iptali ve dayanağı 08.06.2022 tarih ve 7409 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile 1136 sayılı Kanun'un 16. maddesine eklenen 2. fıkranın iptali için Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması istenilmektedir.

DAVACININ İDDIALARI :

Mevzuat Hazırlama Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 6. maddesinde taslaklar hakkında konuyla ilgili mahalli idareler, üniversiteler, sendikalar, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinden faydalanılacağı, 7. maddesinde de kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının taslaklara ilişkin görüşünü 15 gün içinde bildireceğinin düzenlendiği, bu düzenlemeye uyulmaksızın dava konusu Yönetmeliğin taslak halinin Birliğe resmi yazıyla iletilmeden, görüş alınmadan yayımlandığı, bu durumun mevzuata açıkça aykırılık teşkil ettiği, bu şekilde yürürlüğe giren dava konusu Yönetmeliğin iptal edilmesi gerektiği ileri sürülmüştür.

Avukatlık Kanunu'nun "Yönetmelik" başlıklı 182. maddesinin birinci fıkrasında "Bu Kanunda düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılan hususlar ile Kanunun uygulanabilmesi için yönetmelikte yer alması gereken diğer konuları kapsayan yönetmelikler Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından hazırlanarak Adalet Bakanlığına gönderilir. Yönetmelikler Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde karar verilmediği veya onaylandığı takdirde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer. Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı yönetmelikleri bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu yönetmelikler, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer, aksi halde onaylanmamış sayılır ve sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir." hükmünün yer aldığı, buna göre Avukatlık Kanununda çıkarılacak yönetmeliklerin Türkiye Barolar Birliğince hazırlanmasının gerektiği, bu doğrultuda Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Stajı Yönetmeliği'nin Avukatlık Kanunu'nun 15/2. ve 182. maddeleri uyarınca Birlik tarafından hazırlandığı, dava konusu Yönetmelikle Birliğin görev alanına giren hususlarda düzenleme yapıldığı, avukatlık stajının uygulayıcısının kanun koyucunun iradesiyle Birlik olduğu, hal böyle iken, 1 Haziran 2022 tarih ve 31863 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7409 sayılı Kanun'un 1.

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2022/6028

Karar No : 2025/684

maddesi ile 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 16. maddesine "Avukatlık stajına fiilen engel olmamak şartıyla herhangi bir işte sigortalı olarak çalışılması avukatlık stajının yapılmasına engel değildir. Adli ve idari yargı hâkim ve savcı adayları ile hâkim ve savcılar hariç olmak üzere, kamu kurum ve kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında görev yapanlar da görevleri sırasında avukatlık stajı yapabilir. İlgili birimlerce stajın yapılması konusunda gereken kolaylık sağlanır. Bu fıkra ile ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte düzenlenir." hususunun eklendiği, Adalet Bakanlığı'na avukatlık stajına ilişkin bir konuda düzenleme yetkisinin verilmesinin uygulamada ikiliklere yol açarak yetki uyumsuzluğu yanında bir çok sorunu da beraberinde getireceği; ayrıca bu yetkinin Bakanlığa verilmesinin idari vesayet denetiminin aşılması anlamına geldiği, bu durumun merkezi idarenin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları üzerindeki denetiminin idari ve mali denetimin ötesine geçmesine yol açacağı, dava konusu Yönetmeliğin "Hüküm bulunmayan haller" başlıklı 8. maddesinde, Yönetmelikte hüküm bulunmayan hususlarda, 19/12/2001 tarihli ve 24615 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliğinin bu yönetmeliğe aykırı olmayan hükümlerinin uygulanacağını hüküm altına alındığı, avukatlık stajına ilişkin temelde Birlikçe yürütülen hususlarda Adalet Bakanlığı'na da yetki verilmesinin Avukatlık Kanununun varlık ve düzenleniş amacına aykırı olduğu, avukatlık stajı ile ilgili mevzuat uyarınca staja kabul ve diğer işlemler bakımından Baroların yetkili olması ve uygulayıcının Barolar ve Birlik olmasına rağmen dava konusu yönetmeliğin yürütülmesi yetkisinin Adalet Bakanlığı'na verilmesinin hukuka aykırı olduğu belirtilmiştir.

Yasal düzenlemenin uygulanması amacıyla Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve 22/06/2022 tarih ve 31874 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görev Yapanlar ile Sigortalı Olarak Çalışanların Avukatlık Stajı Hakkındaki Yönetmeliğin hiçbir maddesinde Kanunda yer verilen "fiilen engel olmamak" şartına yer verilmediği, bu haliyle eksik düzenleme niteliğinde olan dava konusu Yönetmelik hükümlerinin 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hükümleri ile çeliştiği; öyle ki, dava konusu Yönetmeliğin 5. maddesi gereğince, kamu kurum ve kuruluşların kadro ve pozisyonlarında görev yapanlara avukatlık stajını yapabilmeleri için ilgili birimlerce gerekli kolaylığın sağlanması ve bu stajyerlerin yarı zamanlı, dönüşümlü, vardiyalı, nöbet usulü, uzaktan veya esnek çalışma gibi imkanlardan yararlanmalarının sağlanması gerektiği hususunun düzenlendiği; ancak, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 16. maddesinde, "avukatlık stajına fiilen engel olmama" şartı, yine aynı Kanun'un 23. maddesinde "stajın kesintisiz yapılacağı" hususunun belirtildiği, "stajın mevcut çalışma koşulları gözetilerek ifa edileceği" hususunu düzenleyen dava konusu Yönetmeliğin 5. maddesinin uygulamada Avukatlık Kanunu'nun 16. ve 23. maddelerine açıkça aykırı olduğu, Avukatlık Kanunu'nun 15. maddesinde, avukatlık stajının ilk altı ayının mahkemelerde, kalan altı ayının da en az beş yıl kıdemi ve bağımsız bürosu olan avukat yanında olmak üzere 1 yıl kesintisiz yapılacağını öngörüldüğü, adliye stajı süresince stajyer avukatların staj eğitimini aksatmadan duruşmalarda, keşiflerde, soruşturmalarda, kararın görüşülmesinde ve yazılmasında hazır bulunmaları gerektiği, bunun dışında hakim ya da savcılar tarafından kendilerine verilen dosya ve kararları inceleyip görevlendirilmeleri halinde rapor hazırlayacakları (Staj Yönetmeliği madde 13), mahkeme ve savcılıklarda avukat stajyerlerine ayrılmış staj defteri ile devam çizelgesi bulunduğu, bu çizelgenin her gün stajyer avukatça imzalanması gerektiği, mahkeme stajı boyunca stajyer

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2022/6028

Karar No : 2025/684

avukatların staj eğitim çalışmaları veya Baroca düzenlenen konferans, panel, sempozyum gibi etkinliklere katılmaları nedeniyle çizelgelere imza atmamış iseler, etkinliğe katıldıklarını belgelemek koşuluyla o zaman dilimi için imza yükümlülüğünden muaf tutuldukları (Staj Yönetmeliği madde 13/3), bununla Avukatlık Kanunu'nun 23. ve Staj Yönetmeliği'nin 13/4. maddesinde ifadesini bulan "staj kesintisiz olarak yapılır" hükmü açısından stajyer avukatın yükümlülüklerini yerine getirmesinin amaçlandığı, stajın kalan altı ayının da meslekte en az beş yıl kıdemi olan ve bağımsız bürosu olan avukat yanında Avukatlık Kanunu'nun 23/2. maddesinde belirtildiği üzere yapılacağı, adliye stajı gibi burada da stajın kesintisiz yapılmasının büyük önem arz ettiği, dava konusu yönetmelik ile başka bir işte çalışarak staj yapabilme imkanının sağlandığı, bunun stajın kesintisiz bir şekilde yapılmasına dair mevzuat hükümlerine açıkça aykırı olduğu açıklanmıştır.

Avukatlık Kanunu hükümleri gereğince, staj işlemlerinin yürütülmesinde yönetmelikleri düzenleme hakkı Türkiye Barolar Birliğinde olmasına karşın yetki aşımı ve anayasaya aykırı yasa maddesine istinaden Adalet Bakanlığınca çıkarılan dava konusu yönetmeliğin hukuka aykırı olduğu, Kanun'un 5., 11. ve 16. maddelerinde yer alan "Avukatlıkla birleşmeyen bir işle uğraşmamak" şartının avukatlık mesleğini fiilen icra ederken ve avukatlık stajının devamı süresince aranması gereken bir şart olduğu, dava konusu yönetmeliğin avukatlık stajına kabule ve stajın sürdürülmesine engel nitelikte olduğu, iptaline karar verilmesiyle birlikte, dayanağı olan yasa değişikliğinin istikrar, belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine, Anayasa'nın 135. maddesi yanında 2., 5. ve 10. maddelerine aykırı olması nedeniyle iptali için Anayasanın 152. maddesi uyarınca Anayasa Mahkemesi'ne başvurulması istenmiştir.

DAVALININ SAVUNMASI :

Mevzuat Hazırlama Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 6. maddesindeki düzenlemenin "kanun veya cumhurbaşkanlığı kararnameleri gereğince görüş alınması zorunlu olan" durumlara ilişkin olduğu, dava konusu Yönetmeliğin dayanağı olan Kanun hükmünde görüş alınmasını zorunlu kılan herhangi bir madde bulunmadığı, Mevzuat Hazırlama Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 6/4. maddesinde, "*Taslaklar hakkında konuyla ilgili mahallî idareler, üniversiteler, sendikalar, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının, iş ve yatırım ortamına ilişkin taslaklar hakkında ise ayrıca özel sektör paydaşlarının görüşlerinden de faydalanılır.*" hükmü bulunduğu, bu hüküm gereğince dava konusu yönetmelikle ilgili olarak Türkiye Barolar Birliği'nin toplantıya çağrıldığı, 15/06/2022 tarihinde gerçekleşen toplantıya Birliği temsilen hukuk müşavirinin katıldığı, hazırlanan taslağın kendisine sunulduğu ve görüşlerinin alındığı, buna ilişkin toplantı tutanağının yazı ekinde sunulduğu, dolayısıyla dava konusu düzenlemenin Mevzuat Hazırlama Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine aykırı olduğu iddiasının doğru olmadığı ileri sürülmüştür.

Dava konusu Yönetmeliğin Avukatlık Kanunu'nun 16. maddesi ile Bakanlığa verilen yetkiye istinaden çıkarıldığı ve kanunda düzenlenen bir hususun uygulanmasına matuf bir Yönetmelik olduğu, bu açıdan Anayasa'nın 124. maddesinde belirtilen şartlara haiz olduğu, Avukatlık Kanunu'nun "Yönetmelik" başlıklı 182. maddesinin birinci fıkrasında "*Bu Kanunda düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılan hususlar ile Kanunun uygulanabilmesi için yönetmelikte yer*

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2022/6028

Karar No : 2025/684

alması gereken diğer konuları kapsayan yönetmelikler Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından hazırlanarak Adalet Bakanlığına gönderilir. Yönetmelikler Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde karar verilmediği veya onaylandığı takdirde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer. Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı yönetmelikleri bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu yönetmelikler, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer, aksi halde onaylanmamış sayılır ve sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir." hükmünün yer aldığı, buna göre Avukatlık Kanununca çıkarılacak yönetmeliklerin Türkiye Barolar Birliğince hazırlanmasının gerektiği, 7409 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile bu kurala bir istisna getirildiği, Bakanlığın bu kanun hükmü uyarınca dava konusu yönetmeliği hazırladığı; ayrıca anılan kanun hükmü Avukatlık Kanunu'nun 182. maddesine göre daha sonra yürürlüğe girdiği için sonraki düzenleme konumunda olduğu, bu itibarla, her iki hüküm arasında bir çelişki değil genel kural-istisna ilişkisi olduğu belirtilmiştir.

Dava konusu Yönetmeliğin "Amaç", "Kapsam", "Dayanak", "Yürürlük" ve "Yürütme" maddeleri dahil olmak üzere on maddeden oluştuğu, kanunla verilen yetki sınırını aşmadığı, kamu kurum ve kuruluşların kadro ve pozisyonlarında görev yapanların avukatlık stajına ilişkin son derece sınırlı hükümler ihdas ettiği, avukatlık stajı ile ilgili olarak herhangi bir değişiklik yapmadığı, Anayasa Mahkemesi'nin bir çok kararında, kanunların kamu yararı amacını gerçekleştirmek için yapılması gerektiği, kanunun kamu yararı gereksinimine uygun olup olmadığı, hangi araç ve yöntemlerle kamu yararının sağlanabileceği hususlarında kanun koyucunun takdir yetkisinin bulunduğu vurgulandığı, kanun koyucunun herhangi bir işte sigortalı olarak çalışırken avukatlık stajı yapılabilmesini bir toplumsal ihtiyaç olarak gördüğü, kamu yararının sağlanması için dava konusu Yönetmeliğin dayanağı olan 7409 sayılı Kanunu kabul ettiği, dolayısıyla bu yönde kanuni düzenleme yapılmasının kanun koyucunun takdiri sınırları içinde olduğu, Anayasaya aykırılık teşkil etmediği vurgulanmıştır.

Kanun gereği kamu kurum kuruluşların kadro ve pozisyonlarında görev yapanlara avukatlık stajı yaparken kolaylık sağlanması yükümlülüğünün, avukatlık stajından sorumlu Adalet Komisyonları ve Barolara değil avukatlık stajı yapacak kamu personelinin çalıştığı kamu kurum kuruluşuna yüklendiği, bu itibarla, stajın hangi aşamada olduğuna göre ilgili Adalet Komisyonu veya Baronun stajyerin staja devam etmediğini tespit ettiği takdirde, Avukatlık Kanunu'nun 23. maddesi ve Avukatlık Stajı Yönetmeliğinin ilgili maddeleri gereğince her zaman stajın kanun ve usule uygun yapılmadığına hükmedebileceği, bu açıdan da mevzuata aykırılık olmadığı, yasal dayanaktan yoksun davanın reddine karar verilmesi gerektiği savunulmuştur.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ :

DÜŞÜNCESİ : Dava konusu Yönetmeliğin yetki yönünden hukuka aykırılığı sebebiyle iptali gerektiği düşünülmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2022/6028

Karar No : 2025/684

DANIŞTAY SAVCISI :

DÜŞÜNCESİ : Dava; Türkiye Barolar Birliği vekili Av. _____ afından, 22.06.2022 tarih ve 31874 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görev Yapanlar ile Sigortalı Olarak Çalışanların Avukatlık Stajı Hakkındaki Yönetmelik”in iptali ile dayanağı kanun hükmünün Anayasa’ya aykırı olduğundan bahisle iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulması istemiyle Adalet Bakanlığına karşı açılmıştır.

Dava konusu Yönetmeliğin dayanağı olan 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 16. maddesinin ikinci fıkrasının Anayasa’ya uygunluk yönünden değerlendirilmesi:

1136 sayılı Avukatlık Kanununun "Aranacak şartlar" başlıklı 16. Maddesinde "(Değişik: 2/5/2001- 667/11 md.) 3 üncü maddenin (a), (b) ve (f) bentlerinde yazılı koşulları taşıyan ve Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavında başarılı olanlardan, stajyer olarak sürekli staj yapmalarına engel işleri ve 5 inci maddede yazılı engelleri bulunmayanlar, staj yapacakları baroya bir dilekçe ile başvururlar." hükmü yer almakta iken; 08.06.2022 tarih ve 7409 sayılı Kanun'un 1. Maddesi ile eklenen fıkra ile;

"(Ek fıkra:8/6/2022-7409/1 md.) Avukatlık stajına fiilen engel olmamak şartıyla herhangi bir işte sigortalı olarak çalışılması avukatlık stajının yapılmasına engel değildir. Adli ve idari yargı hâkim ve savcı adayları ile hâkim ve savcılar hariç olmak üzere, kamu kurum ve kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında görev yapanlar da görevleri sırasında avukatlık stajı yapabilir. İlgili birimlerce stajın yapılması konusunda gereken kolaylık sağlanır. Bu fıkra ile ilişkili usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte düzenlenir." hükmü getirilmiştir.

6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesinin 1. fıkrasında, "Bir davaya bakmakta olan mahkeme, bu davada uygulanacak bir kanun veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinin hükümlerini Anayasaya aykırı görürse veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa;

a) İptali istenen kuralların Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduklarını açıklayan gerekçeli başvuru kararının aslını, ... dizi listesine bağlayarak Anayasa Mahkemesine gönderir .." hükmü getirilmiştir.

2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesinde, Cumhuriyetin temel nitelikleri arasında sayılan Hukuk Devleti; insan haklarına saygılı ve bu hakları koruyan, adaletli bir hukuk düzeni kuran ve bunu sürdürmekle kendini yükümlü sayan, bütün işlem ve eylemleri yargı denetimine bağlı olan Devlettir.

Böyle bir düzenin kurulması, yasama, yürütme ve yargı alanına giren tüm işlem ve eylemlerin hukuk kuralları içinde kalması, temel hak ve özgürlüklerin, Anayasal güvenceye bağlanmasıyla olanaklıdır.

'Devletin temel amaç ve görevleri' başlıklı 5. Maddesinde, "Devletin temel amaç ve görevleri, Türk milletinin bağımsızlığını ve bütünlüğünü, ülkenin bölünmezliğini, Cumhuriyeti ve demokrasiyi korumak, kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır." hükmü; 'Kanun önünde eşitlik' başlıklı 10. Maddesinde, "Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri

**T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE**

Esas No : 2022/6028

Karar No : 2025/684

sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

...

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde (...) [9] kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar." hükmü; 'Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü' başlıklı 11. Maddesinde, "Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz." hükmü getirilmiştir.

1136 sayılı Kanun'un, "Yönetmelik" başlıklı 182 maddesinde, "(Değişik:2/5/2001-4667/90 md.) Bu Kanunda düzenlenmesi yönetmeliğe bırakılan hususlar ile Kanunun uygulanabilmesi için yönetmelikte yer alması gereken diğer konuları kapsayan yönetmelikler Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu tarafından hazırlanarak Adalet Bakanlığına gönderilir. Yönetmelikler Adalet Bakanlığına ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde karar verilmediği veya onaylandığı takdirde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer. (...), (1) Adalet Bakanlığı uygun bulmadığı yönetmelikleri bir daha görüşülmek üzere, gösterdiği gerekçesiyle birlikte Türkiye Barolar Birliğine geri gönderir. Geri gönderilen bu yönetmelikler, Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca üçte iki çoğunlukla aynen kabul edildiği takdirde Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer, aksi halde onaylanmamış sayılır ve sonuç Türkiye Barolar Birliği tarafından Adalet Bakanlığına bildirilir. 8 inci maddenin altıncı ve yedinci fıkraları hükümleri burada da kıyasen uygulanır...." hükmü ile Avukatlık Kanunu ile ilgili yönetmelikte düzenlemesi gereken hususlarda yetki Türkiye Barolar Birliğine verilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 124. maddesine göre yönetmelikler; Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerinin kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla çıkarılan kural ve tasarruflardır.

Anayasa'nın 135/1. maddesine göre; Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; "belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir". şeklinde tanımlanmıştır.

Anayasa Mahkemesinin, kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinden olan Türk Optisyen-Gözlükçüler Birliği'ni (TOGB'yi) esas alarak, "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları" başlıklı Anayasanın 135. maddesinde düzenlenen meslek odaları ve birlikleri hakkında değerlendirmeler içeren, 05.07.2018 tarihli, 2018/15 E. ve 2018/78 K. sayılı "iptal" kararında özetle;

Anayasanın 135. maddesinde düzenlenen kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının özerk olduğunu, belli bir mesleğe mensup olanların faaliyetlerini, hizmetin gereklerine ve kamu yararına uygun bir şekilde sürdürmelerini güvence altına alma hedefinin bu özerkliğin sebebini teşkil ettiğini, bu özerkliğin merkezi idareden bağımsız olarak karar ve yürütme organlarını seçebilmeyi kapsadığını, ancak özerkliğin sınırsız olmayıp Devletin idari ve mali

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2022/6028

Karar No : 2025/684

denetimini mümkün kıldığını, bununla birlikte bu vesayet yetkisinin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının özerkliğini anlamsız kılacak şekilde düzenlemelere imkan vermediğini, sonuç olarak merkezi idarenin ve Devletin kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının özerkliği ile bağdaştırılamayacak müdahalelerine yol açabilecek yasal düzenlemelerin Anayasa'nın 135. maddesine aykırı olacağını belirtmiştir.

Bir kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olmanın yanında, baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin mensuplarının, "yargı mensubu" sıfatını haiz avukatlar olması sebebiyle, avukatların stajı da dahil hakları ve yetkileri konusunda yapılacak yasal düzenlemelerde "yargı bağımsızlığı" ilkesi de dikkate alınarak yetkinin Türkiye Barolar Birliğine bırakılmasına gerektiği açıktır.

Hukuk devletinde temel ilke, vatandaşların objektif ve genel kurallarla korunmasıdır. Öte yandan, kanunların genelliği ilkesinde, kanunların, aynı özellikleri taşıyan olaylara ve aynı durumda bulunan herkese uygulanabilecek biçimde düzenlenmelerini zorunlu kılar.

Buna göre; kanun koyucunun daima göz önünde bulundurması gereken husus, kamu yararı düşüncesi olmalıdır. Kamu yararının söz konusu olmadığı bir alanda sadece özel çıkarlar için ya da kişi ya da belli bir grubun yararı gözetilerek kural getirilmesinin, hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmayacağı Anayasa Mahkemesinin çeşitli kararlarında açıkça vurgulanmıştır.

Şu halde; kanun hükümlerinin, herşeyden önce genel nitelikte olması, kimlikleri önceden belli kişi veya gruplara yönelmemesi, herkes için nesnel hukukî durumlar öngörmesi ve aynı hukukî durumda bulunan kişilere ayırım gözetilmeksizin uygulanabilir olması gerekmektedir.

Kimlikleri önceden belirli kişilere ve guruplara yönelen kanun hükümleri kanunların genelliği ve yasa önünde eşitlik ilkelerine aykırı düşecektir.

Bakılan uyuşmazlıkta; kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapanlar ile sigortalı olarak çalışanların avukatlık stajının diğerlerinden ayrılarak lehte gibi görülmekle birlikte aslında belirsiz ve karmaşaya sebep olacak hale getirildiği, stajın amacına uygun yapıлып yapılamayacağının işyerlerinin insiyatifine bırakıldığı ve dolayısıyla kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlar ve sigortalı çalışan stajyerler ile diğer avukat stajyerleri arasında yapılan ayırımın, kamu yararı ile bir ilişkisi olmadığı, haklı bir nedene dayanmadığı ve kanun önünde eşitlik ilkesini ihlâl ettiği kanaatine ulaşılmıştır.

Bu durumda; aynı hukuki durumda olan stajyer avukatların bir kısmını ayırarak diğer stajyerlere göre ayrıcalıklı hale getirmek eşitlik ilkesine aykırı olduğu gibi, 1136 sayılı Kanun'un 182. maddesi uyarınca yetkili olan Türkiye Barolar Birliğinin hazırladığı yönetmeliği inceleyip yeniden görüşülmesi için Birliğe (TBB) gönderme yetkisi olan ve bu göndermeden sonra Birlik tarafından Adalet Bakanlığının istediği yönde değişiklik yapılmaz ise dava açma yetkisi de bulunan Adalet Bakanlığına; stajyer avukatların bir kısmını ayırıp onlarla ilgili ayrı bir staj yönetmeliği hazırlama yetkisinin verilmesi, Anayasanın yukarıda yer verilen 135. maddesine ve yine Anayasanın 2. maddesinde yer alan Hukuk Devleti ilkesi kapsamında, hukuki güvenlik, hukuki belirlilik ve istikrar ilkelerine de aykırıdır.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu Yönetmeliğin dayanağı olan 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 16. maddesinin ikinci fıkrasının iptali için itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurulması gerekmektedir.

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2022/6028

Karar No : 2025/684

Anayasaya aykırılık görüşünün heyetçe yerinde görülmeyle, işin esasına geçilmesi halinde;

Anayasa'nın 125. maddesinin dördüncü fıkrasının ilk cümlesinde ve 2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinde açıkça ifade edildiği gibi; idari işlemler üzerindeki yargısal denetim, bu işlemlerin hukuka uygunluğunun saptanmasıyla sınırlıdır. İdarenin takdir yetkisinin denetimine yargı organları yönünden getirilen ve idari işlemleri yalnızca hukuka uygunluk açısından denetlenebilecekleri biçiminde ifade edilen kural, aynı zamanda idarenin takdir yetkisinin kullanılmasında uyması gereken sınırları da belirlemiş olmaktadır.

İdari faaliyetlerin temel ve ortak amacı, kamu yararını gerçekleştirmektir. İdarenin bu amacı sağlamak için yapacağı işlem ve eylemlerin türünü, zamanını ve yöntemini belirlemede sahip bulunduğu takdir yetkisinin sınırsız olmadığı ve yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden yargı denetimine tabi bulunduğu idare hukukunun temel ilkelerindendir.

Başka bir deyişle; idarelerin belirli bir kamu hizmetinin etkili ve verimli bir biçimde yürütülmesi, kamu yararının daha somut bir biçimde ortaya konulması için birden çok seçenekten birisini tercihte takdir yetkisiyle donatıldıkları durumda idari yargı organlarının bu yetkisini hukuka uygun olarak kullandığının saptanması koşuluyla idareyi bu seçeneklerden birisini tercihe zorlayacak ya da belli bir yönde işlem veya eylem tesisine zorunlu kılacak biçimde yargı kararı vermeleri Anayasa ve 2577 sayılı Kanun'un yukarıda belirtilen ilkeleriyle bağdaştırılamaz.

Ancak; idarelere, yaptıkları düzenlemelerde takdir yetkisi tanınmakla birlikte, bu yetkinin sınırsız kullanımı da söz konusu değildir. İdareler; eşitlik, kamu yararı, hizmet gerekleri, hak ve nesafet ilkelerine göre takdir yetkisini kullanmakla yükümlüdürler.

Kamu yararı kavramı; tüm Devlet organlarının işlem ve eylemlerinin genel nitelikteki amacını ve aynı zamanda nedenini oluşturmakta, çeşitli hak ve özgürlükler açısından bir sınırlama niteliği de taşımakta olup; bu kavram genel bir ifadeyle bireysel, özel çıkarlardan ayrı ve bunlara üstün olan toplumsal yararı ifade etmektedir.

Bu bağlamda; dava konusu yönetmeliğin yetki, sebep ve amaç yönünden incelenmesi gerekmektedir.

İdare hukukunda yetkinin, belirli organ ve makamlara Anayasa ve yasalarla tanınmış karar alma gücü olduğu, Kamu Hukuku ilkelerine göre, yasa koyucu tarafından hangi makam ve mercie verilmiş ise, yetkinin ancak o makam ve merci tarafından kullanılabileceği, bu özelliği itibarıyla idari işlemin temel unsurlarından olan yetki, aynı zamanda kamu düzenine ilişkin olduğundan, idari işlemlerin, Anayasa ve yasaların yetkili kıldığı idare, makam ve kamu görevlileri tarafından tesis edilmesinin zorunlu olduğu, yetkiyle ilgili İdare hukukunun bilinen bu ilkesine göre yetkili makam yerine bir başka makamın bireysel ya da düzenleyici işlem tesis etmesinin, işlemi yetki yönünden hukuka aykırı hale getireceği açıktır.

Bu halde; yetki aşımı yapılmak suretiyle Adalet Bakanlığının yürürlüğe koymuş olduğu amaç, kapsam, dayanak, yürürlük ve yürütme maddeleri dışında altı maddeden oluşan dava konusu Yönetmelik; Anayasanın 124. ve 135. maddesi ile 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 182. maddesine aykırı olup; yetki yönünden hukuka uygun bulunmamaktadır.

İdareye tanınan takdir yetkisinin, kamu yararı amacına ve hizmet gereklerine uygun olarak kullanılması zorunludur. Bu hususun, idarenin takdir yetkisi alanı içinde yaptığı işlemlerde

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2022/6028

Karar No : 2025/684

hukuken geçerli nedenlere dayanılması ile sağlanacağı, idarenin gösterdiği sebeplerin yargı organınca uygun görülmemesi halinde maksat unsuru yönünden ya da maksat ve sebep unsuru yönünden aykırılık gerekçesiyle iptal edileceği, bir başka anlatımla; idarece işlem tesis gerekçesinin hukuken geçerli bir nedene dayandırılmaması halinde, işlemin tesisinde kamu yararı dışında başkaca bir amaçla hareket edildiği sonucuna ulaşılabacağı ve dolayısıyla, buradaki sebep unsuru yönünden hukuka aykırılık durumunun, işlemi maksat unsuru yönünden sakatlayacağı açıktır. (Nuri Alan, Türk İdari Yargısında Yerindelik ve Takdir Yetkisinin Değerlendirilmesi, İdari Yargıda Son Gelişmeler Sempozyumu, (10-11-12 Haziran), Ankara, Danıştay Yayınları, 1982, Sf.54-55-56)

Avukatlık Kanunu'nun 1, maddesinde, "Avukatlık, kamu hizmeti ve serbest bir meslektir. Avukat, yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder" 15. Maddesinde, "Avukatlık stajı bir yıldır. Stajın bu kısmında yer alan hükümler uyarınca ilk altı ayı mahkemelerde ve kalan altı ayı da en az beş yıl kıdemi olan (bu beş yıllık kıdem hesabına Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı hizmette geçen süreler de dahildir.) ve staj yaptığı baroya kayıtlı bir avukat yanında yapılır. Stajın hangi mahkeme ve adalet dairelerinde, ne surette yapılacağı yönetmelikte gösterilir."; 23. Maddesinde, Staj kesintisiz olarak yapılır. Stajyerin haklı nedenlere dayanarak devam etmediği günler, engelin kalkmasından sonraki bir ay içinde başvurduğu takdirde, mahkeme stajı sırasında Adalet Komisyonu, avukat yanındaki staj sırasında ise baro yönetim kurulu kararı ile tamamlattırılır. Stajın yapıldığı yere göre adalet komisyonu başkanı ve baro başkanı, haklı bir engelin bulunması halinde yanında staj yaptığı avukatın da görüşünü alarak stajyere otuz günü aşmamak üzere izin verebilir."; 24. Maddesinde, "Staj, Adalet Komisyonunun, baronun ve yanında çalışılan avukatın gözetimi altında yapılır. Stajyer hakkında, yanında staj gördüğü hakimler, Cumhuriyet savcıları tarafından staj durumu, mesleki ilgisi ve ahlaki durumunu belirten bir belge verilir. Yanında staj görülen avukat tarafından, ilk üç ayın bitiminde ve staj süresinin sonunda da kesin olarak, staj durumunu ve adayın mesleki ilgisi ile ahlaki durumunu da kapsayan bir rapor verir."; 26. Maddesinde, "stajyerler, avukat yanında staja başladıktan sonra, avukatın yazılı muvafakati ile ve onun gözetimi ve sorumluluğu altında, sulh hukuk mahkemeleri, sulh ceza mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinde avukatın takip ettiği dava ve işlerle ilgili duruşmalara girebilir ve icra müdürlüklerindeki işleri yürütebilirler."; 27. Maddesinde, "Staj süresince stajyerlere Türkiye Barolar birliğince kredi verilir. Ödenecek kredinin kaynağı; avukatların yetkili mercilere sunduğu vekaletnamelere avukatın yapıştıracağı pul bedelleri ile geri ödemedен gelen paralar ve bunların gelirleridir. ... Bu suretle elde edilecek kaynak avukat stajyerlerinin genel sağlık sigortası primlerinin ödenmesinde kullanılır. Kaynağın yetersizliği durumunda staj kredi fonundan aktarım yapılarak prim ödemesi yapılır. Bu primler Türkiye Barolar Birliği tarafından ödenir." hükümleri getirilmiştir.

Diğer yandan; 13/2/2011 tarihli 6111 sayılı Kanun'un 34. Maddesi ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 60. maddesine eklenen sekizinci fıkradaki " 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca avukatlık stajı yapmakta olanlardan bu Kanuna göre genel sağlık sigortalısı veya bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar staj süresi ile sınırlı olmak üzere genel sağlık sigortalısı sayılır. Bu şekilde genel sağlık sigortalısı sayılanların genel sağlık sigortası primleri Kanunun 82 nci maddesine göre belirlenen prime esas

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2022/6028

Karar No : 2025/684

günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutarının %6'sıdır. Bu primler Türkiye Barolar Birliği tarafından ödenir." hükmü ile stajyer avukatlar genel sağlık sigortalısı sayılmışlardır.

1136 sayılı Kanun'un 1, 110 ve 185. maddeleri uyarınca "Avukatlık stajının hukuk bilgilerini bilimsel verilerden ayrılmaksızın ve bilimin yöntemlerini kullanarak somut olaylara uygulayabilen, yargılama süresince yargılama faaliyetinin yönetimine ve kararın oluşumuna etkin biçimde katılabilen, meslek ilke ve kurallarına bağlı, hak arama özgürlüğünün yaşama geçmesi için uğraş veren, insan haklarına saygılı, demokrasi ve hukukun üstünlüğünden ayrılmayan, bağımsız ve özgür avukatların yetişmesi için hukuksal, sanatsal, eğitsel olanakların sağlanması" amacıyla Türkiye Barolar Birliğince hazırlanıp 19.12.2001 tarih ve 24615 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye Barolar Birliği Avukatlık Staj Yönetmeliğinin 13. maddesinde, " Staj; Baronun, Cumhuriyet Savcısının ve Hakimin denetiminde yapılır. Stajyer, staj eğitim programını aksatmadan; duruşmalarda, keşiflerde, soruşturmalarda, kararın görüşülmesinde ve yazılmasında hazır bulunur. Kendisine verilen dosya ve kararları inceler ve rapor hazırlar.

Stajyerler kendilerine verilen işlerden sorumludur. Ancak stajda, kalem görevlileri, stajyerler ve iş sahipleri arasındaki ilişkilerde karşılıklı saygı esastır. Stajyer meslek onurunu zedeleyecek davranışlardan kaçınmak zorundadır."; 17. Maddesinde, "Avukat, stajyerini hukukun üstünlüğü ilkesine, meslek ilke ve kurallarına bağlı, hukuk bilgilerini somut olaylara uygulayabilecek nitelikte, bağımsız ve özgür bir avukat olarak yetiştirmekle yükümlüdür.

Bu yükümlülük kapsamında avukat, stajyeri Avukatlık Kanununun 23 üncü maddesinde belirtilen duruşmalara ve cezaevi görüşmelerine birlikte gitmek, mahkemeler ve idari makamlardaki işleri takip etmek, dava dosyalarını ve yazışmaları düzenlemek imkanını sağlayarak eğitir.

Stajyere bu işler dışında bir iş yüklenemez. Avukat, stajyerin Baro eğitim çalışmalarına katılmasını, devamını ve başarısını denetlemekle yükümlüdür." hükümleri ile devam zorunluluğu olan kesintisiz bir staj öngörülmüş iken; dava konusu yönetmeliğin 5. Maddesinde, "(1) Adli ve idari yargı hâkim ve savcı adayları ile hâkim ve savcılar hariç olmak üzere, kamu kurum ve kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında görev yapanlar ile sigortalı olarak çalışanlar, Kanunda yazılı staja kabul şartlarını haiz olmak şartıyla staj yapabilirler.

(2) Kamu kurum ve kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında görev yapanlara avukatlık stajının yapılması hususunda ilgili birimlerce gereken kolaylık sağlanır.

(3) Kamu kurum ve kuruluşları, stajyerlerin yarı zamanlı, dönüşümlü, vardiyalı, nöbet usulü, uzaktan veya esnek çalışma gibi imkânlardan yararlanmalarını sağlar."; 7. Maddesinde, "(1) Kamu kurum ve kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında görev yapanlar stajlarının avukat yanındaki kısmını, staj yapılan baro levhasına kayıtlı ve meslekte en az beş yıl kıdeme sahip kamuda çalışan veya bağımsız bürosu olan bir avukat yanında yapar." hükümleri ile başka bir işte çalışarak staj yapabilme imkanının sağlandığı, kamu kurum ve kuruluşları için stajyerlerin yarı zamanlı, dönüşümlü, vardiyalı, nöbet usulü, uzaktan veya esnek çalışma gibi imkânlardan yararlanmalarını sağlayacağı belirtilirken, sigortalı çalışılan işveren hakkında hiç bir ayrıntı yer almadığı gibi bu belirsizliğin kamu kurumları arasında olduğu gibi kamu kurumları ile özel kişi ve kurumlar arasında bir karmaşa ve karışıklığa sebep olacak şekilde düzenlendiği ve eşitlik ilkesine

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2022/6028

Karar No : 2025/684

aykırı olduğu gibi stajın kesintisiz bir şekilde yapılmasına dair mevzuat hükümlerine de aykırı olduğu açıktır.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu Yönetmeliğin dayanağı olan 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 16. maddesinin ikinci fıkrasının iptali için Anayasa Mahkemesine başvurulması gerektiği; bu görüşün yerinde görülmemesi halinde uyuşmazlık yürürlükte bulunan hükümlere göre sonuçlandırılacağından, yukarıda açıklanan gerekçeler doğrultusunda, "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görev Yapanlar ile Sigortalı Olarak Çalışanların Avukatlık Stajı Hakkındaki Yönetmelik" in iptali gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Sekizinci Dairesince duruşma için taraflara önceden bildirilen 12.02.2025 tarihinde, davacı vekili Av. [REDACTED] davalı idare vekili Av. [REDACTED] geldiği, Danıştay Savcısının hazır olduğu görülmekle, açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun olarak söz verilerek dinlendikten ve Danıştay Savcısının düşüncesi alındıktan sonra taraflara son kez söz verilip, duruşma tamamlandı. Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

HUKUKİ SÜREÇ :

Dava, 08.06.2022 tarih ve 7409 sayılı Kanun'un 1. maddesi ile 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 16. maddesine eklenen "*Avukatlık stajına fiilen engel olmamak şartıyla herhangi bir işte sigortalı olarak çalışılması avukatlık stajının yapılmasına engel değildir. Adli ve idari yargı hâkim ve savcı adayları ile hâkim ve savcılar hariç olmak üzere, kamu kurum ve kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında görev yapanlar da görevleri sırasında avukatlık stajı yapabilir. İlgili birimlerce stajın yapılması konusunda gereken kolaylık sağlanır. Bu fıkra ile ilişkili usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte düzenlenir.*" şeklindeki 2. fıkraya dayanılarak hazırlanan 22/06/2022 tarih ve 31874 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görev Yapanlar ile Sigortalı Olarak Çalışanların Avukatlık Stajı Hakkında Yönetmeliğin tamamının iptali istemiyle açılmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 153. maddesinde; "Anayasa Mahkemesinin kararları kesindir. İptal kararları gerekçesi yazılmadan açıklanamaz. Anayasa Mahkemesi bir kanun veya kanun hükmünde karamamenin tamamını veya bir hükmünü iptal ederken, kanun koyucu gibi hareketle, yeni bir uygulamaya yol açacak biçimde hüküm tesis edemez. Kanun, kanun hükmünde kararname veya Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü ya da bunların hükümleri, iptal kararlarının Resmi Gazetede yayımlandığı tarihte yürürlükten kalkar. Gereken hallerde Anayasa Mahkemesi iptal hükmünün yürürlüğe gireceği tarihi ayrıca kararlaştırabilir. Bu tarih, kararın Resmi Gazetede yayımlandığı günden başlayarak bir yılı geçemez. İptal kararının yürürlüğe girişinin ertelendiği durumlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi, iptal kararının ortaya çıkardığı hukuki boşluğu dolduracak kanun tasarısı veya teklifini öncelikle görüşüp karara bağlar. İptal kararları geriye yürümez. Anayasa Mahkemesi kararları Resmi Gazetede hemen yayımlanır ve yasama, yürütme

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2022/6028

Karar No : 2025/684

ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar." kuralına yer verilmiştir.

2577 sayılı Kanun'un 2. maddesinin a bendinde, "İdari dava türleri şunlardır: İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları," kuralı yer almaktadır.

Dava konusu Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görev Yapanlar ile Sigortalı Olarak Çalışanların Avukatlık Stajı Hakkında Yönetmeliğin "Dayanak" başlıklı 3. maddesi, "Bu Yönetmelik, 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır." hükmündedir.

Anılan Yönetmeliğin dayanağı olduğu belirtilen 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 16. maddesine 7409 sayılı Kanun'un 1. maddesiyle eklenen ikinci fıkra ise, "Avukatlık stajına filen engel olmamak şartıyla herhangi bir işte sigortalı olarak çalışılması avukatlık stajının yapılmasına engel değildir. Adli ve idari yargı hâkim ve savcı adayları ile hâkim ve savcılar hariç olmak üzere, kamu kurum ve kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında görev yapanlar da görevleri sırasında avukatlık stajı yapabilir. İlgili birimlerce stajın yapılması konusunda gereken kolaylık sağlanır. Bu fıkra ile ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığınca çıkarılan yönetmelikte düzenlenir." hükmündedir.

Dava konusu Yönetmeliğin dayanak hükmü olan 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 16. maddesinin 2. fıkrasının iptaline karar verilmesi istemiyle açılan davada; Anayasa Mahkemesi'nin 23.01.2024 tarih ve E:2023/63 K:2024/15 sayılı kararı ile; "(...) Kanun'un 16. Maddesinin İkinci Fıkrasının Üçüncü Cümlesinin İncelenmesi; (...) Kamu personeline, avukatlık stajı yapması için gereken kolaylığın sağlanması hususunda ilgili birimlerin -personel mevzuatı da dahil olmak üzere- tabi olduğu mevzuata uygun davranması gerektiği açıktır. Bu kapsamda gerek kamu personeli gerek ilgili birimler gerekse bu konuda ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümü bakımından ilgili kanuni düzenlemeler çerçevesinde stajın yapılması hususunda kamu personeline ne şekilde bir kolaylık sağlanabileceğinin herhangi bir tereddüde yer vermeyecek biçimde açık, net ve öngörülebilir şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Ancak kural anılan mevzuat çerçevesinde avukatlık stajı yapacak personele ilgili birimlerce nasıl bir kolaylık sağlayacağına ilişkin, ilgili birimlere yol gösterici nitelikte bir düzenleme içermemektedir. Bu durum avukatlık stajının yapılması sırasında sağlanacak kolaylıklarda ilgili birimlerin farklı ve keyfi uygulamalarına da neden olabilecek niteliktedir. Dolayısıyla kuralın belirlilik ve hukuk devleti ilkeleriyle bağdaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2. maddesine aykırıdır. İptali gerekir. Kanun'un 16. Maddesinin İkinci Fıkrasının Dördüncü Cümlesinin İncelenmesi; (...) Kamu kurum ve kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında görev yapanlara görevleri sırasında avukatlık stajının yapılması konusunda ilgili birimlerce ne şekilde kolaylık sağlanacağına belirlenmediği, bu konuya ilişkin genel ilke ve çerçevenin çizilmediği gözetildiğinde kuralla idareye tanınan sınırsız düzenleme yetkisinin yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesiyle bağdaşmadığı anlaşılmıştır. (...) Anayasa'nın 124. maddesinde de Cumhurbaşkanı, bakanlıklar ve kamu tüzel kişilerinin kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla yönetmelikler çıkarabileceği düzenlenmiştir. Anayasa'nın anılan maddesinde kamu kurum ve kuruluşlarına verilen yönetmelik çıkarma yetkisinin hiyerarşi ve idari vesayet yetkisine ilişkin anayasal ilkeler gözetilerek, yönetmelik çıkaracak kamu kurum ve kuruluşunun hiyerarşik yönden kendi astı konumunda bulunan

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2022/6028

Karar No : 2025/684

birimlerde hüküm ve sonuç doğuracak şekilde kullanılması gerektiği açıktır. Dolayısıyla kamu kurum ve kuruluşlarına, hiyerarşi ve idari vesayet yetkilerini aşacak biçimde yönetmelik çıkarma yetkisi verilmesi Anayasa'ya uygun olmaz. Dava konusu kural, kamu kurum ve kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında görev yapanların görevleri sırasında avukatlık stajı yapabilme imkânına ilişkin usul ve esasların Adalet Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenmesini öngörmektedir. Kuralla, Adalet Bakanlığına tanınan yetki sadece Adalet Bakanlığı hiyerarşisine dahil olan birimler yönünden değil Türk idari teşkilatına dahil tüm birimler yönünden bağlayıcı nitelik taşıyan düzenleme ihdas edilmesini kapsamaktadır. Adalet Bakanlığının kendi hiyerarşisi altında bulunmayan birimleri de bağlayıcı nitelikte yönetmelik çıkarma yetkisiyle donatılması Anayasa'nın 123. ve 124. maddelerine aykırıdır. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 7., 123. ve 124. maddelerine aykırıdır. İptali gerekir." gerekçesiyle söz konusu fıkranın 3. ve 4. cümlelerinin iptaline karar verilmiştir.

Anılan kararla, kamu kurum ve kuruluşlarının kadro veya pozisyonlarında görev yapanların görevleri sırasında avukatlık stajı yapabilme imkanına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi konusunda Adalet Bakanlığına yetki veren dayanak hükmün hukuka aykırılığı Anayasa Mahkemesince ortaya konulmuştur.

İdari işlemin temel unsurlarından olan yetki, aynı zamanda kamu düzenine ilişkin olduğundan idari işlemlerin, Anayasa ve yasaların yetkili kıldığı idare, makam ve kamu görevlileri tarafından tesis edilmesi zorunlu olup, yetkili makam yerine bir başka makamın bireysel ya da düzenleyici işlem tesis etmesinin işlemi yetki yönünden hukuka aykırı hale getireceği açıktır.

Bu itibarla; anılan Anayasa Mahkemesi kararında da belirtildiği üzere yetkisiz makam olan Adalet Bakanlığı tarafından yürürlüğe konulmuş olan ve dayanak hükmü iptal edilen Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görev Yapanlar ile Sigortalı Olarak Çalışanların Avukatlık Stajı Hakkında Yönetmeliğin iptali gerekmektedir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Dava konusu Yönetmeliğin **İPTALİNE**,
2. Ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 1.093,80-TL yargılama giderinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,
3. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duruşmalı işler için öngörülen 56.000,00 TL vekalet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,
4. Posta giderleri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi halinde davacıya iadesine,
5. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere, 12/02/2025 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

[Redacted signatures and stamps]

T.C.
DANIŞTAY
SEKİZİNCİ DAİRE

Esas No : 2022/6028

Karar No : 2025/684

YARGILAMA GİDERLERİ :

Başvuru Harcı	: 124,00-TL
Karar Harcı	: 168,30-TL
YD Harcı	: 133,00-TL
YD İtiraz Harcı	: 492,00-TL
Vekâlet Harcı	: 11,50-TL
Posta Gideri	: 165,00-TL
TOFLAM	: 1.093,80-TL

NB

